

**Parlamentul României
Camera Deputaților**

Grupul Parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor

Întrebare parlamentară

Către: **Ministerul Apărării Naționale, domnului Radu-Dinel Miruță, ministru**

De la: **Domnul Răzvan Daniel Biro, Deputat AUR, Circumscripția 28, Mureș**

Subiectul întrebării: Obligațiile de cooperare industrială asumate în cadrul ordinelor de achiziție semnate la 17 iulie 2026 prin programul SAFE pentru elicopterele H225M și radarele Ground Master 200

Stimate domnule ministru,

La 17 iulie 2026 au fost semnate, prin Direcția generală pentru armamente, două ordine de achiziție în cadrul programului SAFE, cu Direcția generală pentru armamente din Franța în calitate de autoritate contractantă: 12 elicoptere multi-misiune Airbus H225M Caracal, cu o valoare totală aprobată a proiectului de 852 de milioane de euro, și 12 sisteme radar Ground Master 200 MM/A produse de Thales, în valoare de 258 de milioane de euro, cu un preț cumulat, de peste 1,1 miliarde de euro. Primul radar este prevăzut a fi livrat în luna a 11-a de la semnare, prima aeronavă în luna

a 38-a, iar toate echipamentele finanțate prin SAFE trebuie livrate până în 2030.

Achiziția a fost prezentată public nu doar ca o operațiune de înzestrare, ci ca un program de relansare industrială: linie finală de asamblare la platforma de la Ghimbav, pregătirea specialiștilor în Franța, re tehnologizarea fabricii și, începând cu 2030, elicoptere produse în România atât pentru Armată, cât și pentru export, aceasta fiind partea cu adevărat importantă a contractului, pentru că, fără ea, România rămâne un simplu cumpărător care se împrumută pentru a plăti locuri de muncă în altă țară.

Or, tocmai aici apar întrebările - cooperarea industrială deplină este asociată public unei comenzi totale de 42 de elicoptere — de peste trei ori mai mult decât cele 12 contractate în această etapă — cu o investiție suplimentară estimată la circa 2 miliarde de euro. Cele 12 aparate sunt destinate inițial Forțelor pentru Operații Speciale, iar suplimentarea cu încă 32 pentru Forțele Terestre rămâne, deocamdată, o intenție. Diferența dintre cele două scenarii nu este de nuanță: o linie de asamblare dimensionată pentru un volum redus riscă să devină o investiție imposibil de amortizat.

Precedentele episoade din înzestrarea armatei române obligă, însă, la prudență - pe aceeași platformă funcționează din 2016 o fabrică Airbus de 10.000 de metri pătrați, destinată modelului H215, care nu a ajuns niciodată la producție de serie, în lipsa comenzilor ferme din partea statului român. Programul IAR-99 Șoim modernizat a acumulat întârzieri de ani de zile din cauza lipsei documentației finale de proiectare și a corelării insuficiente dintre contractul industrial și contractul principal al ministerului. Transferul formal de competențe nu produce, prin el însuși, capacitate de producție.

La cele semnalate, se adaugă și o problemă de structură contractuală, anume partenerul român al acordului industrial este IAR S.A., societate cu capital majoritar de stat listată la bursă, iar semnatarul din partea producătorului este Airbus Helicopters Franța — filiala română a grupului nefiind deținătoarea certificatului de tip. IAR S.A. deține certificări de

organizație de producție EASA Part-21G și de proiectare RMAR Part-21J, însă nu este public dacă domeniul acestora acoperă producția specifică H225M. Compania a raportat o cifră de afaceri de circa 89 de milioane de euro, cu activitate concentrată pe mentenanță și modernizare, și un ritm anual al investițiilor de aproximativ 5 milioane de euro — dimensiuni greu de reconciliat cu cerințele unei linii finale de asamblare integrate într-un lanț internațional de producție.

În fine, întreaga construcție trebuie judecată în raport cu situația finanțelor publice: finanțarea SAFE se face prin împrumut, nu prin grant, deci diminuează presiunea imediată asupra bugetului, dar majorează expunerea statului și obligațiile viitoare de rambursare, într-un an cu un deficit estimat la circa 6,2% din PIB și cu o datorie publică proiectată la 63,4% din PIB în 2027.

Având în Vedere cele expuse, stimate domnule ministru, vă rog să îmi comunicați următoarele:

1. Ce obligații de cooperare industrială au fost asumate în acordurile aferente programului H225M, în ceea ce privește nivelul de localizare a producției, valoarea investițiilor, numărul de locuri de muncă, responsabilitățile de certificare și drepturile de utilizare a documentației tehnice? Solicit comunicarea acestor prevederi, într-o formă compatibilă cu regulile de clasificare.
2. Este cooperarea industrială deplină la platforma de la Ghimbav condiționată contractual de plasarea unei comenzi totale de 42 de elicoptere? Dacă da, care sunt obligațiile care rămân în vigoare în ipoteza în care România se limitează la cele 12 aparate contractate?
3. Există o decizie de principiu și o sursă de finanțare identificată pentru suplimentarea flotei cu 32 de elicoptere destinate Forțelor Terestre? Care este calendarul avut în vedere?

4. Care este relația contractuală dintre Ministerul Apărării Naționale, IAR S.A., Airbus Helicopters Franța și Airbus Helicopters România și cine răspunde, în raport cu ministerul, pentru îndeplinirea obligațiilor industriale?
5. Acoperă certificările deținute în prezent de IAR S.A. producția și asamblarea finală a elicopterelor H225M? Dacă nu, ce etape de certificare sunt necesare, cine le finanțează și în ce termen?
6. Ce obligații de localizare au fost incluse în acordul interguvernamental privind radarele Ground Master 200, inclusiv în ceea ce privește producția antenelor, integrarea pe platforme auto și numărul de angajați, și ce mecanisme de verificare a îndeplinirii lor sunt prevăzute?
7. Ce indicatori de monitorizare a implementării obligațiilor industriale au fost stabiliți — valoare adăugată în România, număr de furnizori autohtoni, pondere a componentelor fabricate în țară — și cu ce periodicitate vor fi raportați Parlamentului?
8. Ce analiză de compatibilitate a fost realizată privind integrarea radarilor Ground Master 200 în arhitectura națională de comandă, control și supraveghere aeriană, având în vedere caracterul eterogen al sistemelor aflate în dotare, și care este costul estimat al acestei integrări?
9. Ce clauze de penalizare sau de reziliere sunt prevăzute în situația neîndeplinirii obligațiilor de transfer tehnologic și de investiții asumate de partenerii externi?

Solicite răspuns scris.

Cu mulțumiri,

Răzvan Daniel Biro, deputat AUR, Circumscripția 28, Mureș

**Vicepreședinte al Comisiei pentru administrație publică și
amenajarea teritoriului a Camerei Deputaților**